

ආසනික් විසට ගොදුරුවුණු අතපය

Hands and feet affected by Arsenic

Arsenic can kill humans quickly if consumed in large amounts, although small, long-term exposure can lead to a much slower death or other illness. Studies have linked prolonged exposure to arsenic with cancer, diabetes, and thickening of the skin, liver disease and problems with the digestive system. It has also been associated with nervous system disorders - feeling tingling or losing sensation in the limbs - and hearing difficulties. Acute arsenic poisoning causes a metallic taste in the mouth, excessive saliva production and

problems swallowing. The next stage is to suffer vomiting and diarrhoea coupled with garlic-like breath, stomach cramps and excessive sweating. As the poison's effects progress, the patient will suffer seizures and go into shock, dying within a few hours. If death does not occur at this stage, it will happen a few days when the kidney fails. Forty million people in West Bengal and Bangladesh are thought to be at risk from arsenic-contaminated water supplies. The contamination is thought to have occurred naturally, as a result of

arsenic being released from rocks into underground water supplies. (BBC World Service)

ආසනික් නම් උග්‍ර වස වර්ගය විශාල ප්‍රමාණයක් ගර්භන වුවහොත් ක්ෂණිකව කෙනෙකුගේ මරණය සිදුවන අතර කුඩා ප්‍රමාණයක් වුවද මරණය සෙමින් සිදුවීමට හා එසේ නොවුවහොත් නොයෙකුත් ලෙඩ රෝග වලට ද හේතුවන්නේය. දිගු කාලයක් පුරා ආසනික් ගර්භ ගතවීමෙන් පිළිකා ඇතිවීම, අකමැ-වේ, වකුගඩුවේ බිඳවැටීම, ආහාර පද්ධතියේ, උග්‍ර රේ ආබාධ සහ හමේ රෝග ඇතිවීමට ද වමනේ යෑම හා බඩයෑමද සිදු වෙතවා ඇත. බටහිර බොහෝදේශයේ මිලියන 40 ක ජනකායක් ආසනික් විසටට ගොදුරුව ඇත. ඒ ඔවුන් පාවිච්චි කරන වතුර නිසාය. ස්වාභාවිකව ගල් පර්වත ආදියෙහි සැදුණු ආසනික් විෂ සේදී අවුත් භූගත වතුර හා මිශ්‍රවීමෙන් එසේ වන්නට ඇත යනු ප්‍රකාශයට පත්ව ඇති එක් මතයකි.

තම රටේම ජනතාවට වහ කවන ලංකාවේ ආසනික් සමාගම

අවංක රේගු නිලධාරීන් පිරිසක් නිසා සිදුවන්නට ගිය මහා විනාශයක් නවති

අපි කවුරුන් නිතර ප්‍රවාහනි වලට අහනවා රජරට හෙවත් අනුරාධපුර, පොළොන්නරුව, කන්තලේ පැත්තේ පිවිසෙන මිනිස්සු හරියට ලෙඩ වෙනවා කියලා. ඒ පැත්තේ හුණු දෙනෙකුට නියෝගෙන වකුගඩු රෝග. අපට පාසැලේදී ස්වස්ථතා පාඩමට කියලා දීලා නියෝගවා වකුගඩු රෝග හැඳින්වෙන මූලික හේතුව ගන්නා ආහාර සහ බොහෝ ජලය බව. ඒ රජරට හොඳ වැව් ආදී රජකාලේ ඉඳලා නියෝගවා. එහේ ලී. පොකුණු නියෝගවා. කොළඹ සහ ඒ අවට බෙදන ලදුණම ක්ලෝරීන් දායු කිවුල් රහ වතුර වගේ නෙවෙයි. (මට මතකයි මෑතක කොළොන්නාවේ ගිය වෙලාවේ මම එහේ යාළුවෙකුගේ ගෙදරින් තේ එකක් බිව්වා තනිකරම මලකඩ රහයි)

කොහොම නමුත් එහෙම හොඳ වතුර කිවුණු රජ රට මිනිස්සු මෑත කාලේ හරියට වකුගඩු රෝග හැදිලා මෑරෙන්න පටන්ගත්තා. පස්සේ පස්සේ තමයි හොයන්න පටන්ගත්තේ. එකට හේතුව. රජරට රෝහල්වල වෛද්‍යවරුන්ගේ පර්යේෂණ වලින් නිගමනය වූයේ ඒ මිනිස්සු දිනපතා බොහෝ වතුර සහ කන ආහාර ගර්භයට අහිතකර බව. ඉතින් ඒ එකකම කල්පනා කළොත් ඒ පැතිවල මිනිස්සු වෙන මොනවා කන්නද? බොන්නද? කන්නේ එහේ වැඩෙන දේවල්. බොන්නේ ඒ පැත්තේ වතුර.

වකුගඩු රෝගයෙන් රජරට පළාත්වල මේ මෑත කාලයේ මියගිය සංඛ්‍යාව 20,000 කට වැඩියි. තව 20,000ක් පමණ ඉදිරි කාලයේ මිය යාමට නියමිතව සිටින බව විශේෂඥ වෛද්‍ය මහාචාර්ය ප්‍රියානි පරණගම මහත්මිය කියනවා. මේ දැක්වූ සංඛ්‍යා ලේඛනය ඇයද ඇතුළු වෛද්‍ය විශේෂඥවරුන් කමිටුවකගේ සායාගැනීම්. මේ අය තමයි හරියටම දැනගත්තේ රජරට මිනිස්සුන්ගේ රෝගී තත්වයේ සුලඹුල.

මේ වකුගඩු ප්‍රශ්නයට හේතුවන වූ මූල කුමක්දැයි තවත් දුරට සොයලා බලද්දී වෛද්‍යවරුන්ට දැනුණු දේ මෙයයි. රජරට මිනිස්සුන්ගෙන් බහුතරය ගොවියෝ. ඒ මිනිස්සු ගොවිතැන් සඳහා යොදන කෘෂි රසායනික පෝරවල දරණු විශ බෙහෙත් අඩංගුයි. කෘෂි සතුන් වදකරන්න ගහන වස බෙහෙත් පොළවට වැටුණේම ඒවා වැස්සට දියවෙලා ගහට, වැවට, ඔයට, ලීට වලට යනවා. ඒවා බිව්වම, නැවම ඇහට විය එකකු වෙනවා. වකුගඩු නරක් වෙනවා. ඒ විය කෘෂි රසායනික පෝර දාලා හදන එළවළු හා වී හාල් බත් කැවීමත් ඒ තත්වටම තමයි. මේ මෑතක ඒ පෝර සහ කෘෂි නාශකවලට ආසනික් කියන කවුරුන් දන්නා උග්‍ර වස එකකු කරලා නියෝගවා. ඒ ආසනික් හුණක් රටවල පාවිච්චිය තහනම් කරපු වස වර්ගයක්. එත් ලංකාවට ගෙන්වන පෝර හා කෘෂිනාශක වල ඒවා බෙහෙවින් අඩංගුයි. දැන් පේන විදියට ලංකාවේ මිනිස්සු කන ආහාර වල හරියට ආසනික් අඩංගු බව පේනවා. මේවා මේතාක් කල් හෙළි නොවී තිබුණේ මේ විය බෙහෙත් ලංකාවට ගෙන්වන්නේ මල්වි මිලියන් කොමිපැනි ඒ රහස්‍ය වසන්කරගෙන වැඩකරපු නිසයි. මේ කොමිපැනිකාරයින්ට කවුරු හිටියත් මැරුණත් ප්‍රශ්නයක් නැහැ උන් පිටරටින් ගෙන දේවල් විකුණගන්න පුළුවන් නම්.

දැනට සනියකට පෙර එනම් ජුනි 2 දා ශ්‍රී ලංකා රේගු ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සහ සුප්‍රසිද්ධ සමාගම් හතරක් ලංකාවට ගෙන්වූ කෘෂි රසායනික විශාල නොගෙයක් රේගුවේදී තවත්වාගන්නා පරීක්ෂණය සඳහා. ඒ ගෙන්වූ සමාගම්වල මැනෙජර්ලා කිව්වේ “අයියෝ ඔව්ගේ පරීක්ෂාකරන්න බලන්න දෙයක් නැහැ...වෙනද ගේන ඒවම තමයි...ඉක්මනට අපිට ඔවා ක්ලියර්කරලා දෙන්න.. අපිට යන්න ඕන...හරියට වැඩ නියෝගවා” එහෙත් රේගු නිලධාරීන් ඒ කිසි වචනයකට ඇහුම් කන් නොදී තම පරීක්ෂණ පැවැත්වූවා. එතකොට අහුරුණා ඒ ගෙනාපු රසායනික ද්‍රව්‍ය වල ආසනික් බහුලව අඩංගුවෙලා නියෝග බව. ඒ නිලධාරී වහාම ඒ බව ජනාධිපතිවරයාට දැනුම් දුන්නා. ජනාධිපතිවරයා කිව්වේ “ඔය එකක්වත් ගෙනියන්න දෙන්න එපා. ඔව් සේරම නියෝගන්න... කිසිදේකට බයවෙන්න එපා... ඔය ගොල්ල කරන රාජකාරිය හරියට කරන්න...”

ඒ ආසනික් වස ගෙන්වනු සමාගම් හතර තමයි, හේලිස්, ඇග්රෝ, සී අයිසී සහ මහාරාජා කියන මහාපරිමාණ බිස්නස් ආයතන. මෙයින් මහාරාජා ගෙන්වූ පලිබෝධ නාශක වල තමයි වැඩියෙන්ම ආසනික් වස අඩංගු වෙලා තිබුණේ. ඉතා අවංක ඒ වගේම රටට ආදරේ ඇති ඒ රේගු නිලධාරී මහත්වරු නිසා ලොකු විනාසයක් මගහරවා ගන්න හැකි වූණා. ඒ අය නොහිටියා නම් ලංකාවේ තව දහස්ගණනක් වස කැවිලා මැරෙනවා. ඒ සමහර නිලධාරීන්ට මරණීය තර්ජන එල්ලවී ඇති බව ද දැන ගන්නට ලැබෙනවා. නමුත් එක දෙයක් පැහැදිලියි. මීට පස්සේ ආසනික් ලංකාවට ගේන්න ලැබෙන්නේ නැහැ.

♦ වෙල්ලෙදර රාළ London

ඇත්ත කොට කතාව

ඔමානයට විසා නැතුව!

මතක හැටියට ඒ 1991 වසරයි. වූබායි හරහා ශ්‍රී ලංකාවට ගිය අපි නැවත ලන්ඩනයට එමේ දී තුන් දිනක් වූබායි නගරයේ රැඳී සිටීමට තීරණය කළෙමු. ශ්‍රී ලංකා ගමන අවසන් වූබායි නගරයට පැමිණි අපි එහි හෝටලයක නවාතැන් ගනිමු. එම හෝටලයේ උප කළමනාකරු වූයේ ශ්‍රී ලාංකික මුස්ලිම් මහතෙකි. ඔහු අපට ඉතා හොඳින් සැලකූ අතර, දින තුන ඇතුළත හැකිතරම් වටපිටාව නැරඹීම අපගේ ඒකායන අභිප්‍රාය විය.

දෙවන දින උදේ මම මැනෙජර්වරයා අමතා වූබායි සිට යාහැකි වෙනත් රටවල් වල මායිම් කව රේදැයි විමසුවෙමි. ඔමාන් රටේ මායිම් පැය දෙකක වාහන ගමනකින් යා හැකි බවත්, එය දිනක වාරිකා වක් ලෙස කළ හැකි බවත් ඔහු පැවසීය. බංගලාදේශ් ජාතිකයෙකු එළවූ කුලීරියක් අපට කතාකර දුන් ඔහු අපව පරිස්සම්ගේ ගෙනගොස් ගෙන එන්නැයි රියැදුරුට අවවාදයක් ද දුන්නේය. මාත් බිරිඳත් දියණියත් දෙදෙනාත් ගමන පිටත් වූයෙමු. කාන්තාරය මැදින් ගමන් ගත් රථය කුම කුමයෙන් ගස්කොලන් යාන්තමින් වැටීගෙන එන ප්‍රදේශයකට සැපත්වෙමින් තිබිණ. රථ මාර්ගය ඉද්ද ගැසුවාක් මෙන් කෙලින් ඇත. සැතපුම් දෙක තුනක් දුර ඉතා හොඳින් පෙනෙයි. අප පාර මැද කිබුණු ටකරන් හෙවිල්ල කුඩා මුරගෙයක් වැනි ගොඩ නැගිල්ලක් පසුකරනු මට මතක ය. එක්වරම වාහනයේ වේගය අඩු කළ රියැදුරු **Oh I made a mistake** (මට වැරදීමක් වුණා) යනුවෙන් පවසා වාහනය ආපස්සට හරවා නැවත අර ටකරන් සෙවිලි කළ මුරගෙය පසුකරගෙන විත් වාහන නැවැත්විය හැකි කුඩා ස්ථානයක නවතා “අපි ඔමාන් බෝඩරයට ආවා” යයි පැවසී ය.

මම විඩියෝ කැමරාවද, බිරිඳ සාමාන්‍ය කැමරා වක් ද රැගෙන දියණියත් දෙදෙනා සමග වාහන යෙන් බැස්සෙමු. අර කිවූ මුරගෙයට එතායින් විශාල දැන්වීමක් වත් පුවරුවක **Welcome to Oman** (ඔමානයට පැමිණි ඔබ සාදරයෙන් පිළිගනිමු.) යන්න ලියා ඇත. මට එක්වරම රියැදුරු කියූ **මට වැරද්දක් වුණා** යන්න සිහියට නැගිණ. මේ නිබෙන ආකාරයට නම් අප වාහනය UAE / Oman බෝඩරය පැන ඔමාන් පැත්තට ගොස් නැවත හරවාගෙන අවුත් UAE / වූබායි ප්‍රදේශයේ නැවැත්වීම කර ඇත. පාර මැද ඇත්තේ ඔමාන් ආගමන විගමන කුටිය විය යුතුය. එහෙත් එහි කිසිම නිලධාරියෙක් පෙනෙන්නට නැත. පෝරණුවක සිටිනු මෙන් ගිනි රස්නය දැනෙන එම දඬුවම මගේ කොඳු නාරටිය දිගේ සීතලක් ලො යනවා මෙන් දැනිණ. එහෙත් කමක් නැත. පින්තූර ගත යුතු ය.

විඩියෝ කැමරාව අටවාගත් මම **welcome to Oman** යන පුවරුවේ සිට දර්ශන ගතකිරීම ඇරඹුවෙමි. මා බිරිඳ ඇගේ කැමරාවෙන් පින්තූර ගන්නවා දුටුවෙමි. දරුවෝ දෙදෙනා කාන්තාරයේ වැල්ලේ සෙල්ලම් කරමින් සිටියහ.

එක්වරම කැගසමින් මහ හඩක් නගමින් අරාබි ජාතිකයෙක් අර මුරකුටියේ සිට එළියට පැන්නේ ය. එවිට මා සිටියේ කුඩා දියණියන් දෙදෙනා විඩියෝ ගතකරමිනි. බියපත් වූ ඔවුන් දිව යනවා එහි සටහන් වුණි. දුටුගෙන අප වෙත ආ නිලධාරියා එක්වරම මගේ කැමරාව ද, බිරිඳගේ කැමරාවද උදුරාගත්තේය. මම ඔහුගේ අතේ එල්ලී පියාසෙණ්ඩු වුනෙමි. ඔහුට ඉංග්‍රීසි කතාකළ නොහැක. වහා රියැදුරු වෙතට හැරී **අපි පින්තූර ගත්තේ නැතැයි කියන්නට** යයි කීවෙමි. එහෙත් අරාබි නිලධාරියා කිසිම වගවිභාගයක් නැතිව බිරිඳගේ කැමරාවේ රෝල ගැලවීමට උත්සාහ කරයි. ඒ අතරේ මගේ විඩියෝ කැමරාව යළිත් මා අතට දී මවිසින් විඩියෝ ගත කරන ලද දේ පෙන්වීමට කියයි. මම කැමරාව ගෙන රිච්ජින්ඩ් කළෙමි. එවිට එහි දර්ශණය වූයේ වෙළඳපොලක ගන්නා ලද පින්තූරය. ඒ අතර රියැදුරට කතා කළ මම මේ කැමරා දෙක සහ පටි අපට දීමට කියක් අවශ්‍යදැයි අසන ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමි.

මා උත්සාහ කළේ නිලධාරියාට අල්ලසක් දී කැමරා සහ පටි නැවත ලබාගැනීමට ය. ඒ පටලවල මගේ දෙමව්පියන්ගේ පින්තූර නිබෙන බව ද කියන්නට යයි කීවෙමි. රියැදුරා නිලධාරියාට යමක් පැවසීය. එක්වරම ඔහු කැමරා අප අතට දී පලයල්ලා වැනි යමක් පවසා අප තල්ලකර දැමීය. අපි වහා වාහනයට ගොඩවී ගමන ආරම්භ කළෙමු. **Are you upset sir?** රියැදුරා මගේ මුහුණ බලමින් ඇසීය. “නෑ..... නෑ..... අපි හෝටලේට යමු.....” මම කීවෙමි.

ලන්ඩනයට පැමිණි පසු එම සිද්ධිය මගේ අරාබි මිතුරෙකුට පැවසූ වෙමි. ඔච්චට අතගසාගත් ඔහු කීවේ අප වූබායි-ඔමාන් මායිම වියා නොමැතිව පැනගොස් ඇති බවත්, එසේ යන වාහන වලට බොහෝ විට වෙඩිතබන අවස්ථා ඇති බවත් ය. “උඹ නම් හරි ගොනෙක්” යනුවෙන් පැවසූ අරාබි මිතුරා මෙසේද කීවේය. “උඹ දන්නවද ඔය නිලධාරීන් ඔලුවේ කැක්කුමක් හදුනාත් බෙහෙත් ගන්නෙ ලන්ඩන් වල රෝහල් වලින්. ඒ තරම් පොහොසත්. උඹට පුළුවන්ද බං උන්ට පහාව දෙන්න යන්න..... ?”

එදායින් එදා පහාව දීමේ හොඳ පුරුද්ද මම අත්හැර දැමුවෙමි.

නීතිඥ අනුර හෂගොඩ